

มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก

Burapha University

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. นิคม ทาแดง	อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ดร. มนัส บุญประกอบ	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล	อาจารย์ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ดร.ธ.ธง พวงสุวรรณ	อาจารย์คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกพงศ์ ประสงค์เงิน	อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ที่ ศธ 0528.03/

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.กลางบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

29 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำขอขอย่อยวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาววิลาวัลย์ โพธิ์ทอง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้แบบจำลองการสอน STIM ในการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในความควบคุมดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เข้มกสิกร ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สมถวิล จริตควร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล จริตควร)

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและประกันคุณภาพ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ผู้วิจัย โทร. 08-6568-3835

ที่ ศธ 0528.03/2405

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

8 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางละมุง
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาววิลาวัลย์ โพธิ์ทอง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่องผลการใช้แบบจำลองการสอน STIM ในการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในความควบคุมดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี เข้มกสิกร ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2550 อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประทุม ม่วงมี
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ภาคผนวก ข

1. แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบการทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อ

ชั้น

เลขที่

โรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์นี้ ประกอบด้วยข้อสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ เนื้อหาเป็นไปตามสาระสำคัญ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ด้านการแสดงออก (ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์)
2. ด้านเนื้อหาสาระ
3. การเชื่อมโยงความคิด
4. การใช้ภาษา
5. การเสนอเรื่อง

คำชี้แจงการทำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. นักเรียนอ่านสถานการณ์เรื่อง “ปรัชญาหน้ากระจก” ให้เข้าใจ
2. เวลาที่ใช้ทำข้อสอบทั้งหมด 50 นาที คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ปรัชญาหน้ากระจก

จากรวมเรื่องสั้นชุด หนึ่งวันเดียวกัน (life in a day)

วินทร์ เลียววาริณ

ผมขับรถผ่านแยกนั้นทุกวัน ทุกครั้งที่รถจอดรอสัญญาณไฟเขียว ผมก็คิดถึงงานของผม ผมคิดไม่ออกว่าจะขายสินค้าที่ผมรับผิดชอบอย่างไร บอกตรง ๆ สินค้าในสต็อกตัวที่ผมต้องการขายนี้เป็นข้าวพันธุ์ที่มีเม็ดไม่สวย และมีสารฆ่าแมลงเจือปน ไม่น่าเชื่อว่าเป็นข้าวไทย มันดูเหมือนข้าวที่ปลูกกลางทะเลทรายสะฮารามากกว่า

ผมบอกเจ้านาย “หาจุดขายไม่เจอเลย ไม่ได้คุณภาพ ไม่มีอะไรที่ดีกว่าสินค้าคู่แข่งเลยสักจุดเดียว

เจ้านายกล่าวเพียงว่า “ผมไม่สนใจ คุณต้องขายมันให้ได้ มิฉะนั้น...”

คำว่า “มิฉะนั้น” ของเขาอาจหมายถึงการหางานใหม่ของผม แม้ว่าผมทำงานดีมาที่ครั้งแล้วก็ตาม ไม่มีใครจดจำความดีหลายครั้งของคุณได้เท่ากับความล้มเหลวเพียงครั้งเดียว นี่เป็นสังขรณ์ในโลกของผม

ความคิดผมสะดุดลงเมื่อเห็นเด็กชายวัยไม่น่าจะเกินหกเจ็ดขวบถือแปรงฟองน้ำกับถังพลาสติกใบเล็กตรงมาหาผม เสื้อผ้ามอมแมมพอกับใบหน้า ผมโบกมือไล่ เด็กคนนั้นยกมือไหว้ และยืนริมหน้าต่างรถหนึ่ง ผมนิ่ง เขาก็นิ่งราวกับกำลังทดสอบความอดทน ผมเกลียดเด็กพวกนี้ คุณก็รู้มีเด็กแบบนี้เกือบทุกสี่แยก ผมเชื่อว่าคุณก็คงจะเคยมีประสบการณ์กับเด็กพวกนี้สักครั้งหรือสองครั้ง เปล่า! ผมไม่ได้ต่อต้านเด็กที่มารบเฝ้าของเซ็คกระจกของผม บางทีก็ขี้ดขี้เย็บขายพวงมาลัย บางครั้งก็ขายหนังสือพิมพ์ หรือผ้าขาว ผมเชื่อว่าน่าจะมีเด็กแบบนี้ตามสี่แยกสักหลายพันคนในกรุงเทพฯ เป็นแม่ปัญหาของผมคือทำอย่างไรไม่ให้เด็กทำให้กระจกของผมสกปรกไปกว่าเดิม รถของผมยังใหม่ ครั้งหนึ่งผมตวาดไล่เด็กไปด้วยโทสะเมื่อเขาเซ็ครถของผมด้วยผ้าเก่าเชรอะ ผมไขกระจกลงมาหยิบเหรียญบาทยื่นให้เขาหนึ่งเหรียญ เขารับเหรียญนั้นไปแล้วยังยืนมองหน้าผมนิ่ง ผมเลิกคิ้วถาม “ไง? ไม่พอหรือ?”

เด็กว่า “น้ำ ขอซักสบบาทเถอะ”

ไฟจราจรกำลังเปลี่ยนเป็นสีเขียว ผมหยิบเหรียญสิบบาทซุ้้นให้เขาเห็น ยิ้ม และปล่อยเหรียญนั้นตกลงพื้นถนนขณะที่เลื้อนรถของผมออกไป ผมได้ยินเสียงเบรคจากรถที่ตามมา ได้ยินเสียงกระแทกกันดิ่งโครม แต่ผมไม่ได้หันกลับไปมอง

ผมขับรถผ่านสี่แยกนั้นในวันต่อมา งานอยู่ในห้วงขณะที่รถติดเป็นแถวยาว ยังคิดหาวิธีขายข้าวพันธุ์ “สะฮารา” ของผมได้ได้ เด็กหญิงวัยสิบกว่าขวบคนหนึ่งหน้าตามอมแมมสวมหมวกแก๊ปสีเขียวเดินมาหา ผมทำสัญญาว่าไม่ต้องการให้เธอเช็คกระจกรถของผม เธอไม่สนใจ อีกครั้งผมเลื่อนกระจกรถลง ยื่นเหรียญบาทให้เด็ก บอกว่า “เอานี่ไป แล้วไม่ต้องเช็ค”

“นำขอนุสัถยีสิบบาทเออะ กำลังเดือดร้อน”

“เป็นเด็กเป็นเล็ก เดือนร้อนอะไรกันนักหนา”

เด็กหญิงบอก “น้องหนูถูกรถชนเมื่อวาน โคมาอยู่ที่โรงพยาบาล”

ผมสะดุ้ง นึกถึงเด็กชายที่ผมแกล้งเมื่อวาน ผมอยู่กับงานจนลืมเรื่องนี้ไปสนิท “ถูกรถชนที่ไหน?”

“ที่สี่แยกนี้แหละนี่”

“ใครชน?”

“รถคันนี้เง เบรคไม่ทัน แดงก็มลงเก็บตั้งคับบนพื้น เลยถูกรชน”

ผมควักธนบัตรหนึ่งร้อยบาทให้เด็กหญิง แล่นรถออกไป ในใจเต็มไปด้วยความคิดต่าง ๆ ผมนอนไม่หลับทั้งคืน ไม่อยากเชื่อว่าเด็กชายคนหนึ่งบาดเจ็บสาหัสเพราะเงินสิบบาท ที่สำคัญคือผมเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์อย่างเลื่องความรับผิดชอบไม่ได้ วันต่อมาผมขับรถผ่านไปสี่แยกนั้นอีก แต่ไม่พบเด็กหญิงที่แจ่งข้าวคนนั้น ผ่านไปอีกสองวัน ผมถามเด็กหญิงคนนั้น “น้องชายเธอเป็นยังงัยแล้ว?”

“แดงตายแล้วคะน้ำ เพิ่งเผาเมื่อวานนี่เอง”

ใจผมสั่นหวิว ควักธนบัตรสองพันบาทยื่นให้เด็กหญิง “เอาไปเป็นเงินทำบุญให้น้องเออะ” ผมนอนไม่หลับอีกหลายคืน ไม่เคยรู้สึกแย่อ่างนี้มาก่อน ความคิดของผมแท้ ๆ หลายวันต่อมาผมไม่พบเด็กหญิงคนนั้นอีกเลย สอบถามจากเด็กคนอื่นก็ไม่มีใครทราบ เด็กชายคนหนึ่งซึ่งมือไปที่ซอยเล็กริมถนน บอก “บ้านเขาอยู่ในซอยนั้นแหละน้ำ อยู่สุดซอย บ้านหลังคาตั้งกะสี่ทาสีเขียว” ผมตัดสินใจตามไปที่บ้านของเด็กหญิงคนนั้น ขณะที่เดินไปตามทางดินลูกรังในซอย ผมไม่อยากจะเชื่อว่าหลังตึกระฟ้ามีสลัมซ่อนอยู่ ผมหาบ้านหลังคาตั้งกะสี่ทาสีเขียวไม่ยาก ผมยื่นหลบมุมที่หน้ากองโองครู่หนึ่ง ขณะพยายามนึกหาลำพูดที่เหมาะสมเมื่อเจอเด็กหญิง พลันได้ยินเสียงเด็กหญิงคนนั้น “เข้ากินชะ ไม่ได้กินอย่างนี้มานานเท่าไรแล้วนี่”

เสียงเด็กชายคนหนึ่งว่า “อร่อยจังเลยพี่”

ผมชะโงกหน้าออกไปดูทันที เป็นเด็กชายแดงที่ “ถูกรถชนตายไปแล้ว” คนนั้นนั่นเอง! คนตามคงไม่สามารถขยับและกินอาหารอย่างนี้! เด็กสองคนนี้ไม่ได้ไปทำงานหลายวันเพราะมีเงินสองพันบาทของผม

เด็กหญิงว่า “ขอบคุณน้ำคนนั้นมากเลยที่ให้ค่าทำบุญมาตั้งเยอะ”

“พี่ไปขอบคุณเขาทำไม เขาแกล้งแคงรู้ไหม”

“แต่เขาก็คงรู้สึกแย่ ไม่งั้นไม่ให้เงินมาตั้งเยอะ”

“พี่เก่งนะที่คิดออกมาได้ ทำให้เขารู้สึกผิด แล้วยังได้เงินมาตั้งสองพัน”

ผมเดินลอยกลับมา หัวเราะหึ ๆ ในใจรู้สึกปลอดโปร่งอย่างบอกไม่ถูก ผมน่าจะรู้ว่าเด็กพวกนี้มีสัญชาตญาณเอาตัวรอดสูงกว่าผมเสียอีก

ผมบอกที่ประชุมในวันต่อมา “มีทางเดียวที่จะขายข้าวของเราคือทำโฆษณาให้คนดูรู้สึกแยแบบ Emotional Blackmail นะครับ เสนอภาพขาวนาที่กำลังอดตาย ตายคาทุ่งเลย เอาแรง ๆ สู้ให้คนดูรู้ว่า ถ้าเขาไม่ซื้อข้าวของเรา ครอบครัวขาวนาที่มีเด็กเล็กเด็กน้อยอดตายแน่ ๆ” ผมได้ยื่นเสียงปรบมือในห้องประชุม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เกณฑ์การให้คะแนนแบบการทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

เกณฑ์การให้คะแนนแบบการทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์

คำชี้แจง เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ยึดเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของ วาสนา คงวารี ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (การแสดงออก)	5 หน่วยน้ำหนัก
2. เนื้อหาสาระ	2 หน่วยน้ำหนัก
3. การเชื่อมโยงความคิด	1 หน่วยน้ำหนัก
4. การใช้ภาษา	1 หน่วยน้ำหนัก
5. การเสนอเรื่อง	1 หน่วยน้ำหนัก

ในแต่ละส่วนมีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินผลงานการเขียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินเกณฑ์การให้คะแนนระดับความสามารถของเพอร์ ทักมิด (2523) ประกอบด้วยดัชนีการประเมิน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการแสดงออก หมายถึง การเสนอแนวคิดใหม่ๆ ที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเองได้อย่างเสรี ซึ่งแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์
2. ด้านเนื้อหาสาระ หมายถึง การแสดงความรู้ที่มีรายละเอียดพอสมควรแก่การเข้าใจเสนอเรื่องราวได้น่าสนใจและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
3. การเชื่อมโยงความคิด หมายถึง การจัดระเบียบความคิดให้ต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
4. การใช้ภาษา หมายถึง การเลือกสรรถ้อยคำและการเรียบเรียงถ้อยคำ วลี ประโยคให้ง่าย รัดกุม
5. การเสนอเรื่อง หมายถึง การจัดลำดับขั้นตอน เสนอเรื่องอย่างน่าสนใจและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง

ตารางที่ 9 เกณฑ์การให้คะแนนระดับความสามารถขององค์ประกอบแต่ละด้านของการเขียน
เชิงสร้างสรรค์

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับความสามารถ	เกณฑ์การพิจารณา
1. การแสดงออก (5 หน่วยน้ำหนัก)	5	ดีมาก	มีความคิดริเริ่ม เสนอแนวความคิดได้ แปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่เหมือนใคร อย่างตรงประเด็น ไม่ผิดคุณธรรม
	4	ดี	มีความคิดริเริ่มและเสนอความคิดได้ แปลกใหม่พอสมควร มีประเด็นที่ น่าสนใจอยู่บ้าง
	3	พอใช้	เสนอความคิดได้ค่อนข้างแปลกใหม่ แม้จะซ้ำคนอื่นอยู่บ้าง แต่ การนำเสนอเรื่องไม่น่าสนใจ
	2	เกือบใช้ได้	มีความคิดแปลกใหม่เล็กน้อย
	1	ต้องแก้ไข	ไม่มีความคิดแปลกใหม่เลย
2. เนื้อหาสาระ (2 หน่วยน้ำหนัก)	5	ดีมาก	มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนดีมาก เขียนได้ใจความดี ขยายความต่อเนื่อง และสมเหตุสมผล เนื้อหาเกี่ยวข้องกับ กับเรื่องที่เขียน
	4	ดี	มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนดี เขียน ได้ใจความพอที่จะขยายความได้ อย่างต่อเนื่อง และสมเหตุสมผล เนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่เขียน แต่ขาดรายละเอียด
	3	พอใช้	มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน แต่เขียน เนื้อหาได้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง เป็นบางตอน และไม่สามารถขยาย ใจความได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับความสามารถ	เกณฑ์การพิจารณา
	2	เกือบใช้ได้	ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนไม่ได้ใจความ เสนอความคิดได้ค่อนข้างแปลก
	1	ต้องแก้ไข	เขียนไม่ตรงเรื่อง
3. การเชื่อมโยงความคิด (1 หน่วยน้ำหนัก)	5	ดีมาก	ความเรียงที่เขียนสละสลวย มีการแสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจน ประกอบด้วยเหตุผลสนับสนุนได้ใจความ จัดลำดับความคิดได้ดี ลำดับความอย่างสมเหตุสมผล และต่อเนื่อง
	4	ดี	การแสดงความคิดเห็นต่อเนื่องในบางครั้ง เรียบเรียงความคิดไม่ดีนัก แต่ยังจับใจความสำคัญได้ เหตุผลที่นำมาสนับสนุนมีน้อย ลำดับความอย่างสมเหตุสมผล
	3	พอใช้	ความเรียงที่เขียนไม่สละสลวย การแสดงความคิดเห็นสับสนไม่ต่อเนื่อง ขาดการลำดับความอย่างสมเหตุสมผล
	2	เกือบใช้ได้	การจัดลำดับความคิดไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง ไม่ได้ใจความ
	1	ต้องแก้ไข	เขียนน้อยมากจนประเมินไม่ได้
4. การใช้ภาษา (1 หน่วยน้ำหนัก)	5	ดีมาก	ความเรียงที่มีการเลือกสรรถ้อยคำ และการเรียบเรียงถ้อยคำ วลี ประโยค ถูกต้องเหมาะสม สื่อความหมายได้ชัดเจน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับความสามารถ	เกณฑ์การพิจารณา
	4	ดี	ความเรียงที่มีการเลือกสรรถ้อยคำและการเรียบเรียงถ้อยคำ วลี ประโยค ไม่ถูกต้องในบางครั้ง แต่ยังสามารถสื่อความหมายได้
	3	พอใช้	ความเรียงที่มีการใช้ถ้อยคำ และการเรียบเรียงถ้อยคำ วลี ประโยค ผิดบ่อย ไม่สามารถสื่อความหมาย
	2	เกือบใช้ได้	มีความรู้ในการเลือกใช้ถ้อยคำจำนวนน้อย
	1	ต้องแก้ไข	มีความรู้ในการเลือกใช้ถ้อยคำจำนวนน้อยมากจนไม่เพียงพอต่อการประเมิน
5. การเสนอเรื่อง (1 หน่วยน้ำหนัก)	5	ดีมาก	เนื้อหามีความยาวตามเกณฑ์ที่กำหนด มีความรู้ในกฎเกณฑ์ของการเขียนดี เขียนสะกดคำและมีการเว้นวรรคตอนถูกต้อง มีความสะอาดเรียบร้อยตลอดทั้งเรื่อง
	4	ดี	เนื้อหามีความยาวตามเกณฑ์ที่กำหนด และเขียนสะกดคำผิด 1-2 คำ และพบข้อผิดพลาดในเรื่องการเว้นวรรคตอนเป็นบางครั้ง แต่ไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับความสามารถ	เกณฑ์การพิจารณา
	3	พอใช้	เนื้อหามีความยาวตามเกณฑ์ที่กำหนด และเขียนสะกดคำผิด 3-4 คำ และพบข้อผิดพลาดในเรื่องการเว้นวรรคตอนบ่อยครั้ง ลายมืออ่านยาก ใจความไม่ชัดเจน
	2	เกือบใช้ได้	เนื้อหามีความยาวตามเกณฑ์ที่กำหนด และเขียนสะกดคำผิดไม่เกิน 5 คำ และพบข้อผิดพลาดในเรื่องการเว้นวรรคตอนมาก
	1	ต้องแก้ไข	เนื้อหามีความยาวน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเขียนสะกดคำผิดตั้งแต่ 6 คำขึ้นไป และพบข้อผิดพลาดในเรื่องการเว้นวรรคตอนมารกจนไม่เพียงพอต่อการประเมิน

ภาคผนวก ก

1. แบบทดสอบมาตรฐานวัดบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัว
M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory)
2. แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่นการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจทั้ง 3 ท่าน
3. แสดงผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบทดสอบมาตรฐานวัดบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัว

M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory)

ข้อแนะนำในการทำแบบทดสอบ

ต่อไปนี้เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการกระทำและการแสดงความรู้สึก ในแต่ละคำถามให้ตอบว่า “ใช่” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่ใช่” พยายามตัดสินใจว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” สำหรับสิ่งที่ท่านกระทำหรือรู้สึกตามความคิดของท่าน แล้วจึงใช้ปากกาหรือดินสอเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำว่า “ใช่” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่ใช่” หวังว่าท่านจะไม่ใช้เวลามากเกินไปในการทำแต่ละคำถาม เราต้องการคำตอบแรกของท่าน ตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ตอบทุกคำถาม ไม่ได้เว้นคำถามใดเลย กรุณาทำอย่างรวดเร็วและพยายามตอบทุกคำถาม ไม่มีคำตอบใด ถูกหรือผิด และนี่ไม่ใช่การทดสอบสติปัญญาหรือความสามารถแต่อย่างใด เป็นเพียงการวัดอย่างง่าย ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ท่านปฏิบัติอยู่

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
1. ท่านรู้สึกเป็นสุขที่สุดที่ได้ร่วมในการทำงานที่ต้องใช้ความรวดเร็ว			
2. ในการคบเพื่อนใหม่ท่านมักเป็นฝ่ายทำความรู้จักกับเขาก่อน			
3. ท่านมักจะทำอะไรด้วยความรวดเร็ว และเชื่อมั่นในการกระทำของท่าน			
4. ท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเป็นคนกระฉับกระเฉงกระปรี้กระเปร่า			
5. ท่านจะรู้สึกไม่มีความสุขเลย ถ้าไม่ได้พบปะติดต่อกับคนอื่น หรือเข้าสังคมบ่อย ๆ			
6. ท่านเป็นคนชอบลงมือทำมากกว่าเพียงแต่คิดไว้ว่าจะทำ			
7. เมื่อไปงานสังคมท่านมักไม่ใคร่แสดงตัว			
8. ท่านรู้สึกบ่ลางที่จะปล่อยให้สนุกสนานเต็มที่แม้จะอยู่ท่ามกลางงานรื่นเริง			
9. ท่านเป็นคนที่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมากเกินไป			
10. ท่านเป็นคนชอบทำความรู้จักกับคนอื่น ๆ			
11. ท่านเป็นคนพิถีพิถันในการคบเพื่อน			
12. เวลาที่ท่านจะทำงานอะไรก็ตาม ท่านมักคิดว่าเป็นเรื่องลอซขาดบาดตายเสมอ			

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
13. ท่านชอบงานสังคม			
14. ท่านมักชอบผู้นำของกลุ่ม			
15. ท่านรู้สึกกระดากอายเมื่ออยู่ต่อหน้าเพศตรงข้าม			
16. ท่านมักมีคำแก้ตัวทันทีเมื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์			
17. ท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเป็นคนทำอะไรตามสบาย			
18. เมื่ออยู่ในกลุ่มที่มีการปะทะสังสรรค์ท่านมักเป็นฝ่ายเงียบเฉย			
19. ท่านสามารถจะสนุกสนานได้เต็มที่ในงานรื่นเริง			
20. ท่านชอบทำงานที่ต้องใช้ความตั้งใจเต็มที่			
21. ท่านมักทำงานอย่างไม่ใคร่เอาจริงเอาจังนัก			
22. คนอื่น ๆ มีความเห็นว่าท่านเป็นคนกระตือรือร้นกระฉ่งร่าเริง			
23. ท่านมีความเห็นว่าตัวท่านเป็นคนช่างพูด			
24. ท่านมักชอบเล่นไม้ซี้กับคนอื่น			

ตารางที่ 10 หาคความเชื่อมั่นของการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบความสามารถการเขียนเชิง
สร้างสรรค์ของผู้ตรวจ 3 ท่าน

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
VAR00001	31.0233	9.17421	43
VAR00002	32.3605	8.36541	43
VAR00003	31.3721	8.82103	43

Correlations

		VAR0000 1	VAR0000 2	VAR0000 3
VAR00001	Pearson Correlation	1	.738(**)	.667(**)
	Sig. (1-tailed)		.000	.000
	N	43	43	43
VAR00002	Pearson Correlation	.738(**)	1	.775(**)
	Sig. (1-tailed)	.000		.000
	N	43	43	43
VAR00003	Pearson Correlation	.667(**)	.775(**)	1
	Sig. (1-tailed)	.000	.000	
	N	43	43	43

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.887	.889	3

Inter-Item Correlation Matrix

	VAR0000 1	VAR0000 2	VAR0000 3
VAR00001	1.000	.738	.667
VAR00002	.738	1.000	.775
VAR00003	.667	.775	1.000

The covariance matrix is calculated and used in the analysis.

ตารางที่ 11 แสดงผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
1. แผนการสอนกลุ่มทดลอง							
1.1 สาระสำคัญของแผนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรมการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.3 ขั้นตอนจัดเรียงกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.4 ขั้นตอนค้นคว้าข้อมูลมีความเหมาะสม	+1	+1	0	+1	0	3	0.6
1.5 ขั้นตอนสมบูรณ์ความคิดมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.6 ขั้นตอนเสวนามวลมิตรมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.7 ขั้นตอนเสนอความคิดกลุ่มใหญ่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.8 ขั้นตอนสร้างความมั่นใจร่วมกันมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.9 ลำดับขั้นตอนของแผนการสอนโดยรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
1.10 เนื้อหาของแผนการสอนโดยรวมเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
1.11 คุณภาพแผนการสอนโดยรวม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
						AVE.	0.92
2. แผนการสอนกลุ่มควบคุม							
2.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.3 ขั้นตอนเข้าสู่บทเรียนมีความเหมาะสม	+1	+1	0	0	+1	3	0.6
2.4 แบบอธิบายมีความเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.5 ขั้นตอนสรุปข้อมูลความรู้ชัดเจน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
2.6 ขั้นตอนตรวจสอบผลงานมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
2.7 ขั้นสรุปความรู้ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.8 ขั้นการสอนซ่อมเสริมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.9 เนื้อหาของแผนการสอนโดยรวมเหมาะสม กับวัยผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2.10 คุณภาพแผนการสอนโดยรวม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
						AVE.	0.92
3. แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์							
3.1 แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิง สร้างสรรค์สอดคล้องกับกิจกรรมการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.2 ความเหมาะสมของเนื้อหาของ แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์	+1	+1	0	0	+1	3	0.6
3.3 ความเหมาะสมของเวลาในการทำ แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3.4 คุณภาพของแบบทดสอบวัดทักษะการ เขียนเชิงสร้างสรรค์โดยรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
						AVE.	0.9
4. แบบประเมินความสามารถการเขียน เชิงสร้างสรรค์							
4.1 เกณฑ์การพิจารณาด้านการแสดงออก (5 หน่วยน้ำหนัก) มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.2 เกณฑ์การพิจารณาด้านเนื้อหาสาระ (2 หน่วยน้ำหนัก) มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.3 เกณฑ์การพิจารณาด้านการเชื่อมโยง ความคิด (1 หน่วยน้ำหนัก) มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC
	1	2	3	4	5		
4.4 เกณฑ์การพิจารณาด้านการใช้ภาษา (1 หน่วยน้ำหนัก) มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.5 เกณฑ์การพิจารณาด้านการเสนอเรื่อง (1 หน่วยน้ำหนัก) มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4.6 คุณภาพของแบบประเมินการเขียนเรียง สร้างสรรค์โดยรวม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
						AVE.	1

ภาคผนวก ง

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบจำลองการสอน STIM
2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ตามแผนการสอนของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบจำลองการสอน STIM

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนผังวงจรสาเหตุ (Causal-loop Diagram ; CLDs)

เวลาเรียน 1 คาบ

สาระสำคัญ

แผนผังวงจรสาเหตุ (Causal-loop Diagram ; CLDs) คือ แผนผังที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันของปัจจัย โดยจะแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยออกมาเป็นห่วงโซ่เหตุและผลแบบวงกลมที่ขึ้นแก่กัน

สาระการเรียนรู้

แผนผังวงจรสาเหตุ (Causal-loop Diagram ; CLDs) เป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันของปัจจัยที่ยากต่อการอธิบายด้วยคำพูดให้เข้าใจได้ เพราะการอธิบายด้วยคำพูดจะเป็นห่วงโซ่เหตุผลแบบเส้นตรง ในขณะที่แผนผังชนิดนี้จะอธิบายได้ง่ายกว่า โดยจะแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยออกมาเป็นห่วงโซ่เหตุและผลแบบวงกลมที่ขึ้นแก่กัน

แผนผังวงจรสาเหตุ (Causal Loop Diagrams) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้เป็นตัวแทนของลักษณะโครงสร้างป้อนกลับ (Feed Back Structure) ที่ประกอบขึ้นมาเป็นระบบ แผนผังวงจรสาเหตุจะมีลักษณะพิเศษคือ จะแทนความสัมพันธ์ของสาเหตุและผลกระทบด้วยลูกศรที่ปลายลูกศรจะมีเครื่องหมาย (+) และลบ (-) เครื่องหมาย (+) จะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของผลกระทบที่ไปในทิศทางเดียวกับสาเหตุ เครื่องหมาย (-) จะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของผลกระทบที่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของสาเหตุ

องค์ประกอบของ Causal Loop Diagrams

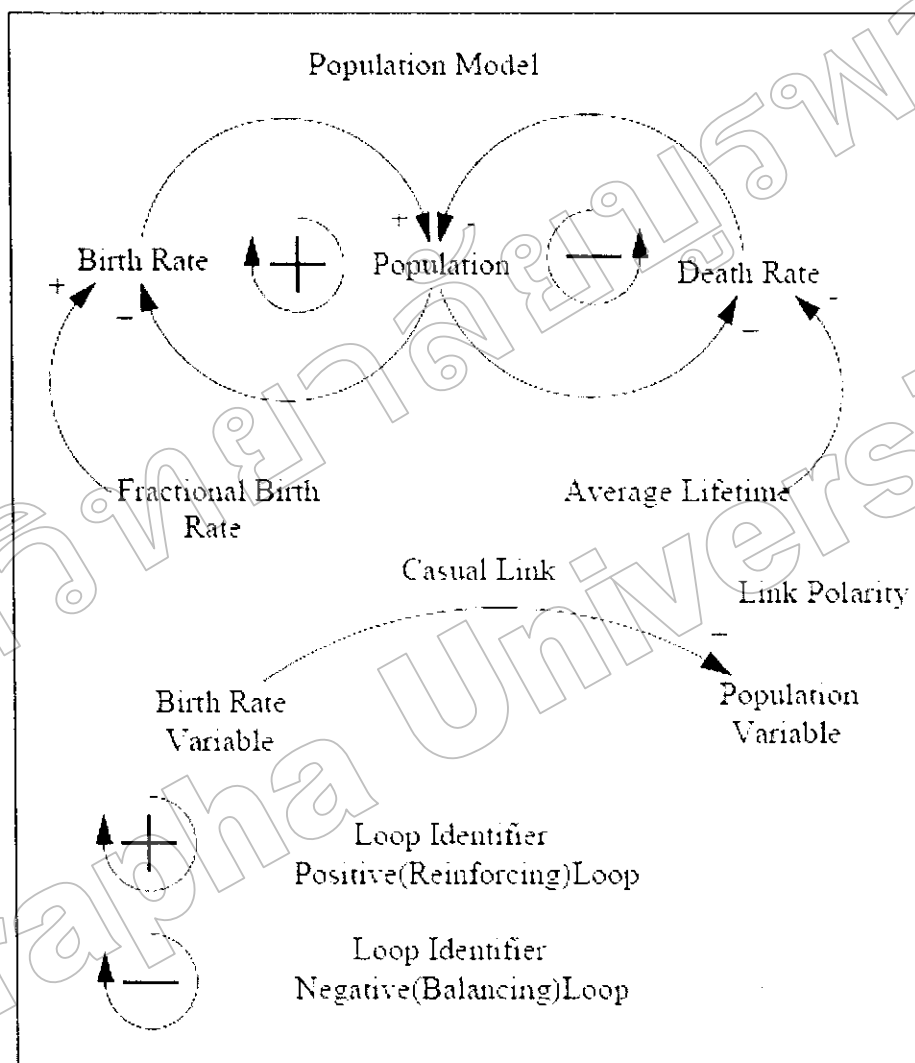
องค์ประกอบที่ 1 คือ มีตัวแปร (Variables) ที่เรากำหนดขึ้นมา

องค์ประกอบที่ 2 คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเราจะเชื่อมต่อกันด้วยลูกศร ซึ่งเราจะเรียกมันว่า Causal Link

องค์ประกอบที่ 3 คือ ระหว่างความสัมพันธ์ที่ปลายหัวลูกศร จะมีเครื่องหมายของขั้วความสัมพันธ์ถูกกำหนดให้เป็นขั้ว + หรือ ขั้ว -

องค์ประกอบที่ 4 คือ มีเครื่องหมายประจำ Loop ของแต่ละ Loop เป็น Positive (Reinforcing)

Loop หรือ Negative (Balancing) Loop ซึ่ง John D.Sterman, 2000 ได้แสดงองค์ประกอบทั้ง 4 ของ Causal Loop Diagrams ได้ดังภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 Causal Loop Diagram
ภาพที่ 2-22 Causal Loop Diagram Notation (John, 2000)

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายความหมายของแผนผังวงจรสาเหตุ (Causal Loop Diagrams) ได้ดังต่อไปนี้ ถ้า Causal Link จากตัวแปร X ไปยังตัวแปร Y เป็น + หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงในตัวแปร X จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวแปร Y ไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อ X เพิ่มขึ้นแล้ว Y ก็เพิ่มและเมื่อ X ลดแล้ว Y ก็จะลดด้วยและในทางกลับกันถ้า Causal Link จากตัวแปร X ไปยังตัวแปร Y เป็น - หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงในตัวแปร X จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ในตัวแปร Y ไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน นั่นคือ เมื่อ X เพิ่มขึ้นแล้ว Y ก็ลดลงและเมื่อ X ลดแล้ว Y ก็
จะเพิ่มขึ้นด้วย

จากกราฟที่ 2 จึงสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อมีอัตราการเกิดมากขึ้นส่งผลให้จำนวน
ประชากรเพิ่มมากขึ้นการตายของประชากรก็ย่อมเพิ่มมากขึ้นด้วย และเมื่อมีการตายเพิ่มมากขึ้น
จำนวนประชากรทั้งหมดก็จะลดลง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอธิบาย และสรุปเนื้อหาทั้งหมดได้
2. นักเรียนสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกันของปัจจัยออกมาเป็นห่วงโซ่เหตุและ
ผลแบบวงกลมที่ขึ้นแก่กันได้

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมินผล
ขัดแย้งกังขา	ครูเกริ่นนำเรื่อง Causal Loop Diagram ให้นักเรียนฟัง เพื่อให้ให้นักเรียนอยากรู้ อยากศึกษา		ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียน
ค้นคว้าข้อมูล	ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม จากแหล่งความรู้ครูรวบรวมมาให้ศึกษา		ประเมินจากผลงานเกณฑ์ในการทำงานเดี่ยวและการทำงานกลุ่ม
เพิ่มพูนปัญญา	ให้นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาเขียนลงในใบงานที่ 1	ใบงานที่ 1 ใบกิจกรรม (คิดคนเดียว)	
เสวนามวลมิตร	นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานของตนเองในที่ประชุมกลุ่ม แล้วหลอมความคิดรวมกันให้เป็นวงจรความคิดของกลุ่มย่อย จากนั้นเขียนลงในใบงานที่ 2	ใบงานที่ 2 ใบกิจกรรม (คิดกลุ่มย่อย)	ประเมินจากใบงาน
เสนอความคิดกลุ่มใหญ่	นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยนำข้อมูลของกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนในห้องฟัง	ใบงานที่ 3 ใบกิจกรรม (คิดกลุ่มใหญ่)	
สร้างความมั่นใจร่วมกัน	ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ Causal Loop Diagram เพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น		

ใบงานที่ 1**ใบกิจกรรม (คิดคนเดียว)**

1. Causal Loop Diagrams คือ

2. Causal Loop Diagrams มีลักษณะพิเศษคือ

3. องค์ประกอบของ Causal Loop Diagrams

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ยืนยันความรู้สึกของตัวเอง

เวลาเรียน 1 คาบ

สาระสำคัญ

ยืนยันความรู้สึกของตัวเอง หมายถึง การแสดงความเป็นตัวเองโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถปฏิเสธผู้อื่นโดยที่ไม่รู้สึกผิดกับตัวเอง และสามารถแสดงความรู้สึกไม่เห็นด้วยโดยปราศจากอารมณ์โกรธ

สาระการเรียนรู้

การยืนยันความต้องการและความรู้สึกของตัวเอง (Assertiveness) เป็นทักษะสำคัญในชีวิตที่จำเป็นต้องเรียนรู้ฝึกฝน เพราะจะทำให้สามารถจัดการกับเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตและกล้าเผชิญปัญหาอย่างเชื่อมั่น แต่ในวัฒนธรรมการเลี้ยงดูของไทยที่สั่งและสอนกันมาตั้งแต่เด็กกว่าให้เก็บความรู้สึก โดยเฉพาะเมื่อรู้สึกขัดแย้งหรือไม่พอใจ เช่น โกรธก็เก็บไว้ในใจ รักก็ไม่ควรบอก เป็นต้น เด็กไทยจึงสับสนและลำบากใจเสมอเมื่อต้องบอกความรู้สึกหรือความต้องการของตนเองแก่ผู้อื่น การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องให้เด็กได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะดังกล่าว เพราะเมื่อบุคคลหนึ่งสามารถแสดงความเป็นตัวเองได้โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ก็จะสามารถปฏิเสธผู้อื่นได้โดยที่ไม่รู้สึกผิดกับตัวเอง สามารถแสดงความรู้สึกไม่เห็นด้วยโดยปราศจากอารมณ์โกรธ และสามารถขอความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น

สถานการณ์สำคัญที่วัยรุ่นอาจต้องเผชิญ และต้องอาศัยทักษะการยืนยันความต้องการหรือความรู้สึกของตัวเองเข้ามาจัดการคือเรื่องความรัก ซึ่งครูควรชี้ให้นักเรียนเข้าใจว่า ความรู้สึกความต้องการต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่น สิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้คือการเผชิญปัญหา และจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยการรับรู้ความรู้สึกตนเอง และแสดงออกหรือบอกคนอื่นอย่างซื่อสัตย์ เมื่อความเห็นไม่ตรงกันหรือขัดแย้งกัน ควรจะพูดคุยเพื่อเปิดเผยความรู้สึกของตัวเอง แล้วหาทางตกลงกัน โดยเคารพความต้องการของทั้งสองฝ่าย ดังนั้นหากนักเรียนไม่ต้องการทำตามอีกฝ่ายต้องกล้าบอก กล้าปฏิเสธ โดยเคารพความรู้สึกของตนเอง เพื่อไม่ต้องรู้สึกทุกข์ใจภายหลังกับความรู้สึกผิดหรือลงโทษตนเอง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านสถานการณ์เรื่อง “ยืนยันความรู้สึกของตัวเอง” ได้อย่างเข้าใจ
2. นักเรียนสามารถจับประเด็นของความรู้สึกที่ขัดแย้ง แล้ววิเคราะห์ถึงความต้องการและไม่ถูกต้อง / เหมาะสม และไม่เหมาะสมได้
3. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกการกระทำที่ถูกต้อง หรือทางออกของปัญหาได้อย่างเหมาะสม
4. นักเรียนสามารถเขียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ หรือข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติได้
5. นักเรียนสามารถวางแผนการเขียนเรื่องได้
6. จัดลำดับความคิดแล้วเสนอออกมาเป็นงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมินผล
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน	แจกใบงานที่ 1 เรื่อง “ยืนยันความรู้สึกของตัวเอง” ให้นักเรียนแต่ละคนอ่าน	ใบงานที่ 1 บทความเรื่อง “ยืนยัน ความรู้สึกของ ตัวเอง”	ประเมินจาก การสังเกต พฤติกรรม ขณะเรียน
ขัดแย้งกังขา	ให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 โดยพิจารณาเรื่อง “ยืนยันความรู้สึกของตัวเอง” ทำถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด สามารถระบุปัญหาได้ (นักเรียนแต่ละคนเขียน Mind map คนละแผ่น)		ประเมินจาก ผลงานเกณฑ์ใน การทำงานเดี่ยว และการทำงาน กลุ่ม
ค้นคว้าข้อมูล	ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม แล้วให้เขียนวงจรรสเหตุแห่งปัญหาลงในใบงานที่ 2 (ได้วงจรรปัญหา CLD)	วงจรรสเหตุแห่ง ปัญหา	ประเมินจาก ใบงาน
เพิ่มพูนปัญญา	ให้นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้ออกการค้นคว้ามาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุของปัญหา แล้วเขียนข้อมูลลงในใบงานที่ 2	ใบงานที่ 2 ใบ กิจกรรม (คิดค้น เดี่ยว)	
เสวนามวลมิตร	นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานการเขียนในที่ประชุมกลุ่ม แล้วหาลอมความคิดรวมกันให้เป็นวงจรรสความคิดของกลุ่มย่อย	วงจรรแก้ไข ปัญหา ใบงานที่ 3 ใบ กิจกรรม (คิด กลุ่มย่อย)	
เสนอความคิดกลุ่มใหญ่	นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยนำข้อมูลของกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนในห้องฟัง	ใบงานที่ 4 ใบ กิจกรรม (คิดกลุ่มใหญ่)	
สร้างความมั่นใจร่วมกัน	ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอภิปรายเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น	ใบงานที่ 5 ใบกิจกรรม (เขียน เรียงความอย่าง สร้างสรรค์)	

ใบงานที่ 1

เรื่อง "ยืนยันความรู้สึกรักของตัวเอง"

วันพุธที่จะถึงนี้ มีคอนเสิร์ตนักร้องชื่อดัง ซึ่งคอนเสิร์ตนี้จัดเพียงรอบเดียวเท่านั้น นักเรียนเองไม่ได้อยากไปดูคอนเสิร์ตนักร้องคนนี้สักเท่าไร แต่คนที่ชวนไปดูคอนเสิร์ตนี้สิเป็นคนสนิทนักเรียนแอบชอบอยู่ และเขาก็อยู่คนละห้องกับนักเรียน โอกาสที่จะเจอกันมันยากมาก ๆ เวลานี้เป็นโอกาสอันดีที่จะได้รู้จักกันมากขึ้น ถ้าจะปฏิเสธเขา ก็เท่ากับทำลายโอกาสของตัวเอง แต่ปัญหาอยู่ที่ว่านักเรียนเองก็ไม่อยากโคตรเรียน เพราะวิชานี้เป็นวิชาที่ยากสำหรับนักเรียนมาก และก็ใกล้จะสอบปลายภาคแล้ว ถ้าเกิดโดนครูจับได้จะถูกหักคะแนนความประพฤติ ถ้าพ่อกับแม่รู้จะต้องเสียใจมาก และอาจถูกลงโทษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การลักทรัพย์

เวลาเรียน 1 คาบ

สาระสำคัญ

การลักทรัพย์ คือ การเอาของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไป

สาระการเรียนรู้

การลักทรัพย์ คือ การเอาทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไป โดยต้องการจะครอบครองทรัพย์นั้นไว้เพื่อตนเองเอาไปขายหรือให้กับบุคคลอื่นก็ตามแต่ ผู้ที่กระทำความผิดฐานลักทรัพย์จะต้องถูกระวางโทษไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 6 พันบาท

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านสถานการณ์เรื่อง “พระคุณพ่อ ผู้ก่อเกิด กำเนิดลูก” ได้อย่างเข้าใจ
2. นักเรียนสามารถจับประเด็นของความรู้สึที่ขัดแย้ง แล้วคิดวิเคราะห์ถึงความถูกต้องและไม่ถูกต้อง / เหมาะสม และไม่เหมาะสมได้
3. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกการกระทำที่ถูกต้อง หรือทางออกของปัญหาได้อย่างเหมาะสม
4. นักเรียนสามารถเขียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ หรือข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติได้
5. นักเรียนสามารถวางแผนการเขียนเรื่องได้
6. จัดลำดับความคิดแล้วเสนอออกมาเป็นงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมินผล
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	แจกใบงานที่ 1 เรื่อง “พระคุณพ่อ ผู้ก่อเกิด กำเนิดลูก” ให้นักเรียนแต่ละคนอ่าน	ใบงานที่ 1	ประเมินจาก
ขัดแย้งกังขา	ให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 โดยพิจารณาเรื่อง “พระคุณพ่อ ผู้ก่อเกิด กำเนิดลูก” จากนั้นให้นักเรียนระบุปัญหาจากเรื่องที่ได้อ่าน (นักเรียนแต่ละคนเขียน Mind map คนละแผ่น)	บทความเรื่อง “พระคุณพ่อ ผู้ก่อเกิด กำเนิดลูก”	การสังเกต พฤติกรรม ขณะเรียน
ค้นคว้าข้อมูล	ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม แล้วให้เขียนวงจรรสชาติแห่งปัญหาลงในใบงานที่ 2 (ได้วงจรรสชาติ CLD)	วงจรรสชาติแห่งปัญหา	ประเมินจาก ผลงานเกณฑ์ใน การทำงานเดี่ยว และการทำงาน กลุ่ม
เพิ่มพูนปัญญา	ให้นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุของปัญหา แล้วเขียนข้อมูลลงในใบงานที่ 2	ใบงานที่ 2 ใบกิจกรรม (คิดคนเดียว)	ประเมินจาก ใบงาน
เสวนามวลมิตร	นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานการเขียนในที่ประชุมกลุ่ม แล้วหลอมความคิดรวมกันให้เป็นวงจรรสชาติของกลุ่มย่อย	วงจรรสชาติแห่งปัญหา ใบงานที่ 3 ใบกิจกรรม (คิดกลุ่มย่อย)	
เสนอความคิดกลุ่มใหญ่	นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยนำข้อมูลของกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนในห้องฟัง	ใบงานที่ 4 ใบกิจกรรม (คิดกลุ่มใหญ่)	
สร้างความมั่นใจร่วมกัน	ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอภิปราย เพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น	ใบงานที่ 5 ใบกิจกรรม (เขียนเรียงความอย่างสร้างสรรค์)	

ใบงานที่ 1

เรื่อง “พระคุณพ่อ ผู้ก่อเกิด กำเนิดลูก”

<http://www.tvburabha.com>

พระคุณพ่อ ผู้ก่อเกิด กำเนิดลูก เฝ้าพันผูก ปลูกฝัง คำสั่งสอน
คอยดนอม กล่อมเกลี้ยง เลี้ยงอาหาร คุณบิดร มารดา คำอนันต์

ณ โรงเรียนแห่งหนึ่ง ได้จัดงานวันพ่อขึ้น เด็กทุกคนเดินงูมือพ่อกันมาโรงเรียน แต่มีเด็กอยู่
คนหนึ่งเดินมาคนเดียว

ครู " ทำไมหนูไม่เอาพ่อของหนูมาล่ะคะ วันนี้วันพ่อนะ "

เด็ก " อ้อ พ่อหนูไม่มีหรอกคะ "

ครู " เอ้า!! ทำไมหนูพูดแบบนี้ล่ะคะ คนทุกคนเกิดมาต้องมีพ่อนะคะ "

เด็ก " แม่ของหนูบอกว่า พ่อหนูไม่มีคะ "

ครู " จันไม่เป็นไรคะ เดี่ยวครูเป็นผู้ปกครองให้เธอเอง "

หลังจากงานวันนั้นเสร็จสิ้นลง หนูน้อยคนนั้นเดินกลับบ้าน และเดินเข้าไปหาแม่ที่
ในครัว

ลูก " แม่คะ แม่คะ "

แม่ " ว่าไงหรือลูก "

ลูก " หนูไม่มีพ่อจริง ๆ หรือคะ คุณครูบอกว่าคนทุกคนเกิดมาต้องมีพ่อ "

แม่ยืนนิ่งซักพักแล้ว เอ่ยขึ้นมาว่า " หิวมั้ยจะไปกินข้าวกัน "

บนโต๊ะอาหาร หนูน้อยได้ถามคำถามซ้ำ " หนูไม่มีพ่อจริงๆหรือคะ "

แม่ " ป่าวจ๊ะ ที่จริงแล้วหนูมีพ่อ "

ลูก " แล้วพ่อไปไหนคะ ทำไมพ่อไม่อยู่กับเรา "

น้ำตาของแม่เริ่มไหลอาบแก้ม

ลูก " แม่เป็นอะไรคะ ทำไมร้องไห้ "

แม่ " พ..... พ่อของลูกตอนนี้อยู่ในคุก "

ลูก " ลูก ?? พ่อทำผิดอะไรคะ ทำไมถึงต้องโดนจับ "

แม่ " ตอนลูกยังเด็ก ๆ ตอนนั้นครอบครัวเราจนมาก แม่ไม่มีเงินซื้อนมให้ลูกกิน พ่อของลูกจึงต้องไปขโมยเงินเพื่อมาซื้อนมให้ลูกกิน "

ลูก " แต่คุณครูบอกว่า การขโมยเป็นสิ่งที่ไม่ดีหนึ่คะ "

แม่ " ตอนนั้นพ่อทำไปเพราะความจำเป็นจ้ะ แต่ลูกก็ไม่ควรไปขโมยของของใครนะ หนูรับปากแม่ได้มั๊ยว่าจะไม่เป็นขโมย "

ลูก " ค่ะ หนูรับปาก "

เช้าวันรุ่งขึ้น เด็กน้อยได้เดินไปหาคุณครูแล้วเอ่ยขึ้นว่า

" ครูคะหนูมีพ่อคะ "

ครู " นั้นไงครูบอกแล้วทุกคนต้องมีพ่อเหมือนกัน "

เด็ก " แต่พ่อหนูไม่เหมือนกับคนอื่นคือว่า พ่อหนูอยู่ในคุกคะ แม่บอกว่าพ่อไปขโมยเงินมาซื้อนมให้หนูกินคะ "

ครูเงิบแล้วบอกไปว่า " ครูต้องไปสอนแล้วหละ "

ต่อมาไม่นาน ที่บ้านของเด็กน้อย มีชายคนหนึ่งเดินมามีหนวดรุงรัง หนูน้อยวิ่งออกไปแล้วทักว่า

" มหาใครคะ "

ชายหนุ่มนิ่งแล้วน้ำตาถี่ไหล " ลูกช่างน่ารักจริงๆ "

เด็กน้อยตะโกนบอกแม่ " แม่คะมีคนมาหาคะ "

ทันทีที่แม่พบหน้าพ่อ แม่ก็อุ้มลูกขึ้น แล้วเดินไปหยุดตรงหน้าชายคนนั้น

" นี่แหละจ้ะพ่อบังเกิดเกล้าของลูก "

ทันทีที่ลูกได้ยินคำว่า " พ่อ " จากปากของแม่ เธอกระโดดกอดพ่อของเธออย่างไม่รังเกียจ คินันเธอนอนกอดพ่อของเธอทั้งคืน รุ่งเช้าเธอเดินไปโรงเรียนด้วยหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใสพร้อมกับพ่อของเธอ

" ครูคะนี่พ่อหนูคะ "

พ่อ " ขอบคุณ คุณครูมากเลยนะครับ ที่ช่วยให้ผม ได้เจอหน้าลูกอีกครั้ง "

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การลอกข้อสอบ

เวลาเรียน 1 คาบ

สาระสำคัญ

การลอกข้อสอบ หมายถึง การทุจริตในการทำข้อสอบ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตาม

สาระการเรียนรู้

การลอกข้อสอบเป็นความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ การให้เด็กได้รับรู้ถึงโทษของการลอกข้อสอบ รวมทั้งปลูกฝังให้เด็กภูมิใจกับผลงานของตนเอง โดยไม่คดโกง เพราะตัวเองเท่านั้นที่รู้ใจตัวเอง ถึงวันนี้ การลอกข้อสอบยังเป็นปัญหาอยู่ แต่สิ่งหนึ่งที่ควรสอนเด็กให้มีและเกิดขึ้น นั่นคือความละเอียด และทำให้เด็กเหล่านั้นได้คิดถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และเกิดความสำนึกที่จะไม่ทำแบบเดิมอีก การสอนเด็กที่ไม่เคยทำ ไม่ให้คิดทำแม้แต่ครั้งเดียว เด็กที่มีพฤติกรรมก่อนสอบไม่ชอบอ่านหนังสือ แต่ชอบหาความสนุกแบบรบกวนผู้อื่น ให้รู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี เด็กที่มีพฤติกรรมในการช่วยเหลือ โดยการให้ลอกข้อสอบ ให้รู้ว่าเป็นการกระทำที่ทำร้ายเพื่อนทางอ้อม หรือการแบ่งกันจดแล้วแลกกันในห้องสอบเป็นกลุ่มใหญ่ เป็นการเห็นแก่ตัว ทำให้เสียเกียรติ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านสถานการณ์เรื่อง “การลอกข้อสอบ” ได้อย่างเข้าใจ
2. นักเรียนสามารถจับประเด็นของความรู้สึกที่ขัดแย้ง แล้วคิดวิเคราะห์ถึงความถูกต้องและไม่ถูกต้อง / เหมาะสม และไม่เหมาะสมได้
3. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกการกระทำที่ถูกต้อง หรือทางออกของปัญหาได้อย่างเหมาะสม
4. นักเรียนสามารถเขียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ หรือข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติได้
5. นักเรียนสามารถวางแผนการเขียนเรื่องได้
6. จัดลำดับความคิดแล้วเสนอออกมาเป็นงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมินผล
ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	แจกใบงานที่ 1 เรื่อง “การลอกข้อสอบ” ให้ นักเรียนแต่ละคนอ่าน	ใบงานที่ 1 บทความเรื่อง “การลอก ข้อสอบ”	ประเมินจาก การสังเกต พฤติกรรม ขณะเรียน
ขัดแย้งกังขา	ให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 โดยพิจารณาเรื่อง “การลอกข้อสอบ” จากนั้นให้นักเรียนระบุ ปัญหาจากเรื่องที่ได้อ่าน (นักเรียนแต่ละคน เขียน Mind map คนละแผ่น)		ประเมินจาก ผลงานเกณฑ์ใน การทำงานเดี่ยว และการทำงาน กลุ่ม
ค้นคว้าข้อมูล	ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม แล้วให้ เขียนวงจรรายสาเหตุแห่งปัญหาลงในใบงานที่ 2 (ได้วงจรรายปัญหา CLD)	วงจรรายสาเหตุแห่ง ปัญหา	
เพิ่มพูนปัญญา	ให้นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้อ่านมา ค้นคว้ามาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุของ ปัญหา แล้วเขียนข้อมูลลงในใบงานที่ 2	ใบงานที่ 2 ใบ กิจกรรม (คิด คนเดียว)	ประเมินจาก ใบงาน
เสวนามวลมิตร	นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานการเขียนในที่ ประชุมกลุ่ม แล้วหาลอมความคิดรวมกันให้เป็น วงจรรายสาเหตุของปัญหาย่อย	วงจรรายสาเหตุ ปัญหา ใบงานที่ 3 ใบ กิจกรรม (คิด กลุ่มย่อย)	
เสนอความคิดกลุ่ม ใหญ่	นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยนำข้อมูลของกลุ่ม นำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนในห้องฟัง	ใบงานที่ 4 ใบ กิจกรรม (คิด กลุ่มใหญ่)	
สร้างความมั่นใจ ร่วมกัน	ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอภิปราย เพิ่มเติม เพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น	ใบงานที่ 5 ใบ กิจกรรม (เขียน เรียงความอย่าง สร้างสรรค์)	

ใบงานที่ 1**เรื่อง “การลอกข้อสอบ”**

ในช่วงสอบวิชาหนึ่ง เป็นวิชาที่ยากและนักเรียนทำข้อสอบไม่ค่อยได้ นักเรียนเห็นเพื่อนแอบส่งกระดาษคำตอบให้กันและกัน ซึ่งกระดาษแผ่นนั้นได้เวียนมาถึงนักเรียนด้วย นักเรียนเองไม่ยอมลอกข้อสอบ เพราะกลัวว่าถ้าถูกจับได้จะต้องถูกรับให้ตกในวิชานั้นๆ แต่ถ้าไม่ลอกข้อสอบก็กลัวว่าเพื่อน ๆ จะได้คะแนนสอบมากกว่า

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง หน้าที่ทางศีลธรรม

เวลาเรียน 1 คาบ

สาระสำคัญ

หน้าที่ทางศีลธรรม หมายถึง หน้าที่ในการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ และแบ่งปัน (หรือให้ทาน) ของบุคคลซึ่งอยู่ในบางสถานะหรือในบางสถานการณ์ หน้าที่ทางศีลธรรมต่างจากหน้าที่ตามกฎหมาย เพราะไม่มีการตราเป็นข้อบังคับหรือลายลักษณ์อักษร แต่ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ผู้ที่ละเมิดหรือละเลย แม้จะไม่ถูกลงโทษตามกฎหมาย แต่ก็ถูกตำหนิ ตีติเตียนจากสังคม

สาระการเรียนรู้

การช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ และการแบ่งปัน (หรือให้ทาน) นั้น จัดว่าเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่ง และเมื่อพูดถึงคุณธรรมแล้ว เรามักนึกกว่าเป็นเรื่องสมควรใจ คือทำก็ดี ไม่ทำก็ไม่เป็นไร ความคิดเช่นนี้เมื่อกล่าวโดยทั่วไปแล้วก็ถือว่า ไม่ผิด แต่มีหลายกรณีที่เป็นข้อยกเว้น เพราะในบางสถานการณ์หรือในบางสถานะ คุณธรรมคือหน้าที่

คุณธรรมที่ถือว่าเป็นหน้าที่นี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **"หน้าที่ทางศีลธรรม"** ทุกสังคมหรือทุกวัฒนธรรมย่อมกำหนดหน้าที่ทางศีลธรรมไว้สำหรับบุคคลอย่างน้อยก็เมื่ออยู่ในบางสถานะหรือในบางสถานการณ์ หน้าที่ทางศีลธรรมต่างจากหน้าที่ตามกฎหมาย เพราะไม่มีการตราเป็นข้อบังคับหรือลายลักษณ์อักษร แต่ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ผู้ที่ละเมิดหรือละเลย แม้จะไม่ถูกลงโทษตามกฎหมาย แต่ก็ถูกตำหนิ ตีติเตียนจากสังคม หรือถึงกับไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย

ชุมชนแบบหมู่บ้านในอดีต คนรวยมีหน้าที่ทางศีลธรรมที่จะต้องช่วยเหลือคนจน และถ้ามีแขกแปลกหน้ามาขออาหาร เจ้าบ้านมีหน้าที่หาข้าวหาน้ำมาให้ หากไม่ทำย่อมถูกตำหนิตีติเตียนว่าไร้น้ำใจ จะอ้างว่าเป็นเรื่องสมควรใจหาได้ไม่

ในสังคมสมัยใหม่แม้ขนบธรรมเนียมหลายอย่างจะเปลี่ยนไป และแม้ผู้คนจะอยู่อย่างตัวใครตัวมันมากขึ้น แต่ความเชื่อว่าคุณธรรมเป็นหน้าที่ก็ยังไม่หมดไป อย่างน้อยก็ยังถือว่าเป็นพันธะที่ติดมากับสถานภาพบางอย่าง ในอเมริกาหรือยุโรปซึ่งแม้จะเป็นสังคมทุนนิยมเต็มที่ ก็ยังมีคติความเชื่อที่ว่าคนรวยต้องบริจาคทรัพย์เพื่อส่วนรวม การเสียภาษีนั่นเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย แต่แค่นั้นยังไม่พอ ต้องรู้จักนำทรัพย์สมบัติมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมด้วย เช่น บริจาคเงินนับล้านๆ ให้แก่

โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย หอสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานการเรียนรู้ หรือช่วยเหลือคนยากจน หน้าที่ทางศีลธรรมดังกล่าวยังครอบคลุมถึงผู้ที่ส่วนบุคคลสาธารณะ หรือ **"คนดัง"** ที่มีฐานะ เช่น ดารา นักแสดง นักกีฬา

สำนึกเรื่องหน้าที่ทางศีลธรรมเป็นสิ่งที่ต้องตอกย้ำกันให้มากขึ้นในสังคมไทย แต่ก็ต้องทำอย่างมีสติและเมตตา ไม่คิดยึดแค่รูปแบบหรืออากัปกิริยาภายนอกเท่านั้น ไม่เช่นนั้นแล้วคุณธรรมหรือศีลธรรมอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือทำร้ายผู้คนที่ควรจะส่งเสริมให้เกิดชีวิตที่ดีงาม เช่น ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามกรอบคุณธรรมที่วางเอาไว้ ก็รุมตำหนิอย่างรุนแรงไร้เมตตา

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านสถานการณ์เรื่อง "หน้าที่ทางศีลธรรม" ได้อย่างเข้าใจ
2. นักเรียนสามารถจับประเด็นของความรู้สึกที่ขัดแย้ง แล้วคิดวิเคราะห์ถึงความถูกต้องและไม่ถูกต้อง / เหมาะสม และไม่เหมาะสมได้
3. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกการกระทำที่ถูกต้อง หรือทางออกของปัญหาได้อย่างเหมาะสม
4. นักเรียนสามารถเขียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ หรือข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติได้
5. นักเรียนสามารถวางแผนการเขียนเรื่องได้
6. จัดลำดับความคิดแล้วเสนอออกมาเป็นงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอน	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมินผล
ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน	แจกใบงานที่ 1 เรื่อง “หน้าที่ทางศีลธรรม” ให้ นักเรียนแต่ละคนอ่าน	ใบงานที่ 1 บทความเรื่อง “หน้าที่ทาง ศีลธรรม”	ประเมินจาก การสังเกต พฤติกรรม ขณะเรียน
ขัดแย้งกั๊งขา	ให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 โดยพิจารณาเรื่อง “หน้าที่ทางศีลธรรม” จากนั้นให้นักเรียนระบุ ปัญหาจากเรื่องที่ได้อ่าน (นักเรียนแต่ละคน เขียน Mind map คนละแผ่น)		ประเมินจาก ผลงานเกณฑ์ใน การทำงานเดี่ยว และการทำงาน
ค้นคว้าข้อมูล	ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม แล้วให้ เขียนวงจรรสาคเหตุแห่งปัญหาลงในใบงานที่ 2 (ได้วงจรรปัญหา CLD)	วงจรรสาคเหตุแห่ง ปัญหา	กลุ่ม ประเมินจาก ใบงาน
เพิ่มพูนปัญหา	ให้นักเรียนแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้จากการ ค้นคว้ามามาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุของ ปัญหา แล้วเขียนข้อมูลลงในใบงานที่ 2	ใบงานที่ 2 ใบ กิจกรรม (คิด คนเดี่ยว)	
เสวนามวลมิตร	นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานการเขียนในที่ ประชุมกลุ่ม แล้วหัดอมความคิดรวมกันให้เป็น วงจรรความคิดของกลุ่มย่อย	วงจรรแก้ไข ปัญหา ใบงานที่ 3 ใบ กิจกรรม (คิด กลุ่มย่อย)	
เสนอความคิดกลุ่ม ใหญ่	นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยนำข้อมูลของกลุ่ม นำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนในห้องฟัง	ใบงานที่ 4 ใบ กิจกรรม (คิด กลุ่มใหญ่)	
สร้างความมั่นใจ ร่วมกัน	ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอภิปราย เพิ่มเติม เพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น	ใบงานที่ 5 ใบ กิจกรรม (เขียน เรียงความอย่าง สร้างสรรค์)	

ใบงานที่ 1

เรื่อง “หน้าที่ทางศีลธรรม”

"คนรวย" มีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือคนจน เช่น ถ้ามีแจกเปลือกหน้ามาขออาหาร เข้าบ้านมีหน้าที่หาข้าวหาน้ำมาให้ หรือมีหน้าที่ที่จะต้องบริจาคเงินนับล้าน ๆ ให้แก่โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย หอสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานการวิจัย หรือช่วยเหลือคนยากจน **"คนดัง"** ที่มีฐานะ เช่น ดารา นักแสดง นักกีฬา หรือบุคคลสาธารณะด้านอื่นๆ เช่น นักการเมือง ข้าราชการ มีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือ หรือบริจาคเงินก้อนโตเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย คนเหล่านี้อาจไม่ใช่คนมีคุณธรรมมาก แต่หากไม่ทำย่อมถูกตำหนิติเตียนว่าไร้น้ำใจ และนั่นอาจหมายถึงการสูญเสียรายได้มหาศาลจากค่าโฆษณา เพราะเจ้าของสินค้าอาจไม่จ้างเป็นพรีเซนเตอร์เนื่องจากมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี

